

ALG 10

Dynamické programování

zkratka: DP

Zdroje, přehledy, ukázky viz

https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/a4b33alg/literatura_odkazy

Dynamické programování

Charakteristika

Neřeší jeden konkrétní typ úlohy, je to všeobecná strategie (podobně jako Rozděl a panuj) pro řešení převážně optimalizačních úloh z různých oblastí tvorby algoritmů.

Významné vlastnosti

- 1. Hledané optimální řešení lze sestavit z vhodně volených optimalních řešení téže úlohy nad redukovanými daty.**
- 2. V rekurzivně formulovaném postupu řešení se opakovaně objevují stejné menší podproblémy.
DP umožňuje obejít opakovaný výpočet většinou jednoduchou tabelací výsledků menších podproblémů.**

Dynamické programování

Příklady aplikací:

- Hledání optimálních cest v grafech
- Nejdelší podposloupnosti s předepsanými vlastnostmi
- Optimální plnění ruksaku (kontejneru, nádob...)
- Optimální rozvrhování navazujících procesů
- Přibližné vyhledávání v textu daných vzorků (bioinformatika)
- Nejdelší společná podposloupnost
- Optimální pořadí násobení matic
- Optimální vyhledávací strom
- Optimální vrcholové pokrytí hran stromu
- Množství dalších....

Dynamické programování

Seznam DP algoritmů na en.wikipedia.org/wiki/Dynamic_programming

- Recurrent solutions to [lattice models](#) for protein-DNA binding
- [Backward induction](#) as a solution method for finite-horizon [discrete-time](#) dynamic optimization problems
- [Method of undetermined coefficients](#) can be used to solve the [Bellman equation](#) in infinite-horizon, [discrete-time](#), [discounted](#), [time-invariant](#) dynamic optimization problems
- Many [string](#) algorithms including [longest common subsequence](#), [longest increasing subsequence](#), [longest common substring](#), [Levenshtein distance](#) (edit distance)
- Many algorithmic problems on [graphs](#) can be solved efficiently for graphs of bounded [treewidth](#) or bounded [clique-width](#) by using dynamic programming on a [tree decomposition](#) of the graph.
- The [Cocke–Younger–Kasami \(CYK\) algorithm](#) which determines whether and how a given string can be generated by a given [context-free grammar](#)
- [Knuth's word wrapping algorithm](#) that minimizes raggedness when word wrapping text
- The use of [transposition tables](#) and [refutation tables](#) in [computer chess](#)
- The [Viterbi algorithm](#) (used for [hidden Markov models](#))
- The [Earley algorithm](#) (a type of [chart parser](#))
- The [Needleman–Wunsch](#) and other algorithms used in [bioinformatics](#), including [sequence alignment](#), [structural alignment](#), [RNA structure prediction](#)
- [Floyd's all-pairs shortest path algorithm](#)
- Optimizing the order for [chain matrix multiplication](#)
- [Pseudo-polynomial time](#) algorithms for the [subset sum](#) and [knapsack](#) and [partition](#) problems
- The [dynamic time warping](#) algorithm for computing the global distance between two time series
- The [Selinger](#) (a.k.a. [System R](#)) algorithm for relational database query optimization
- [De Boor algorithm](#) for evaluating B-spline curves
- [Duckworth–Lewis method](#) for resolving the problem when games of cricket are interrupted
- The value iteration method for solving [Markov decision processes](#)
- Some graphic image edge following selection methods such as the "magnet" selection tool in [Photoshop](#)
- Some methods for solving [interval scheduling](#) problems
- Some methods for solving [word wrap](#) problems
- Some methods for solving the [travelling salesman problem](#), either exactly (in [exponential time](#)) or approximately (e.g. via the [bitonic tour](#))
- [Recursive least squares](#) method
- [Beat tracking](#) in [music information retrieval](#)
- [Adaptive-critic training strategy](#) for [artificial neural networks](#)
- Stereo algorithms for solving the [correspondence problem](#) used in stereo vision
- [Seam carving](#) (content aware image resizing)
- The [Bellman–Ford algorithm](#) for finding the shortest distance in a graph
- Some approximate solution methods for the [linear search problem](#)
- [Kadane's algorithm](#) for the [maximum subarray problem](#)

Ilustrační otisk obrazovky

Tabelace v DP - příklad

Definice
funkce

$$f(x,y) = \begin{cases} 1 & (x = 0) \ || \ (y = 0) \\ 2 \cdot f(x, y-1) + f(x-1, y) & (x > 0) \ \&\& \ (y > 0) \end{cases}$$

Otázka

 $f(10,10) = ?$

Program

```
int f(int x, int y) {  
    if ( (x == 0) || (y == 0) )  
        return 1;  
    return (2* f(x, y-1) + f(x-1,y));  
}
```

```
print( f(10,10) );
```

Odpověď

 $f(10,10) = 127\ 574\ 017$ 😊

Tabelace v DP - příklad

Jednoduchá
analýza

```
int count = 0;  
  
int f(int x, int y) {  
    count++;  
    if ( (x == 0) || (y == 0) )  
        return 1;  
    return (2* f(x, y-1) + f(x-1,y));  
}
```

```
xyz = f(10,10);  
print(count);
```

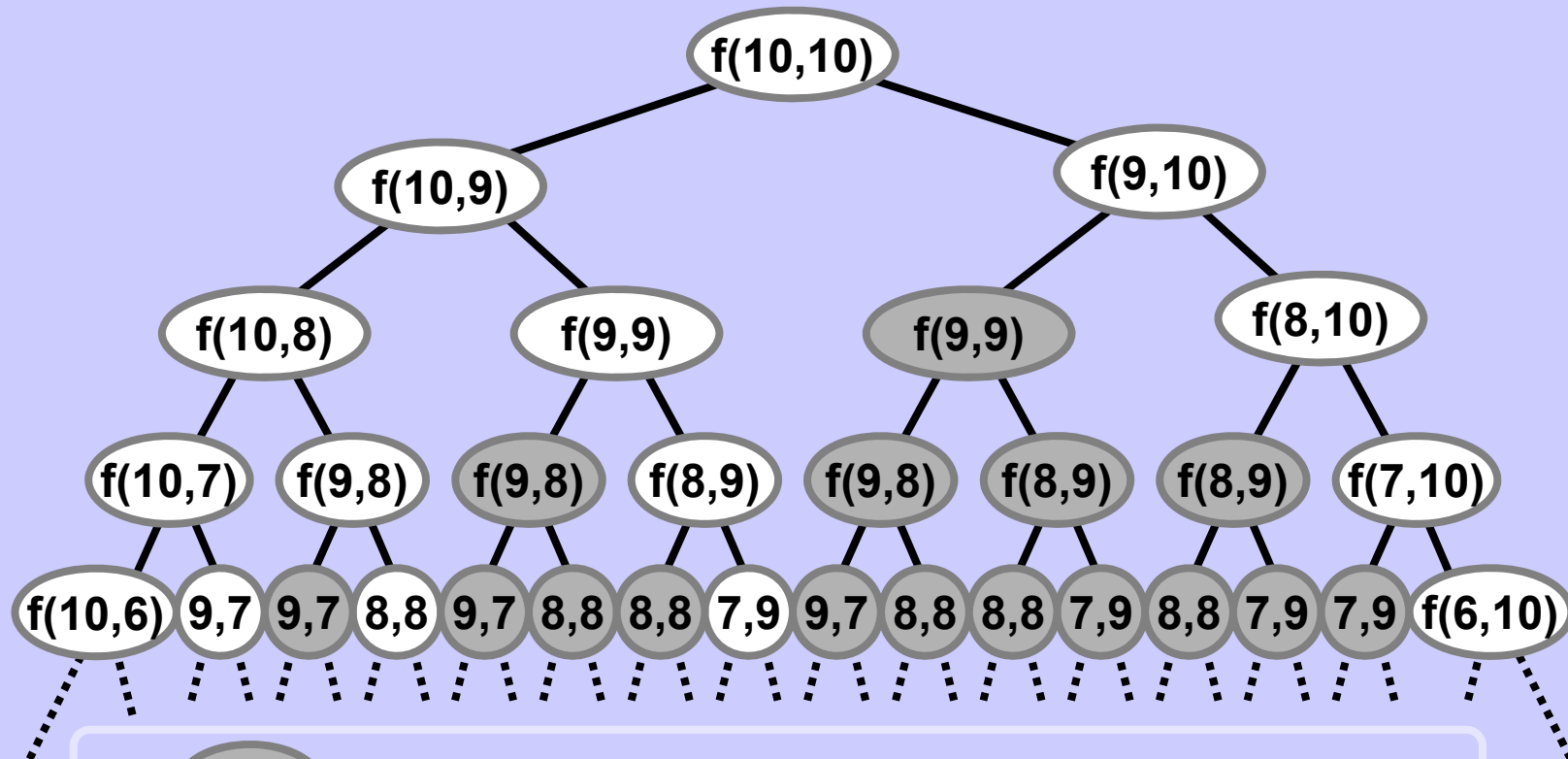
Výsledek
analýzy

count = 369 511

Tabelace v DP - příklad

Detailnější analýza – strom rekurzivního volání

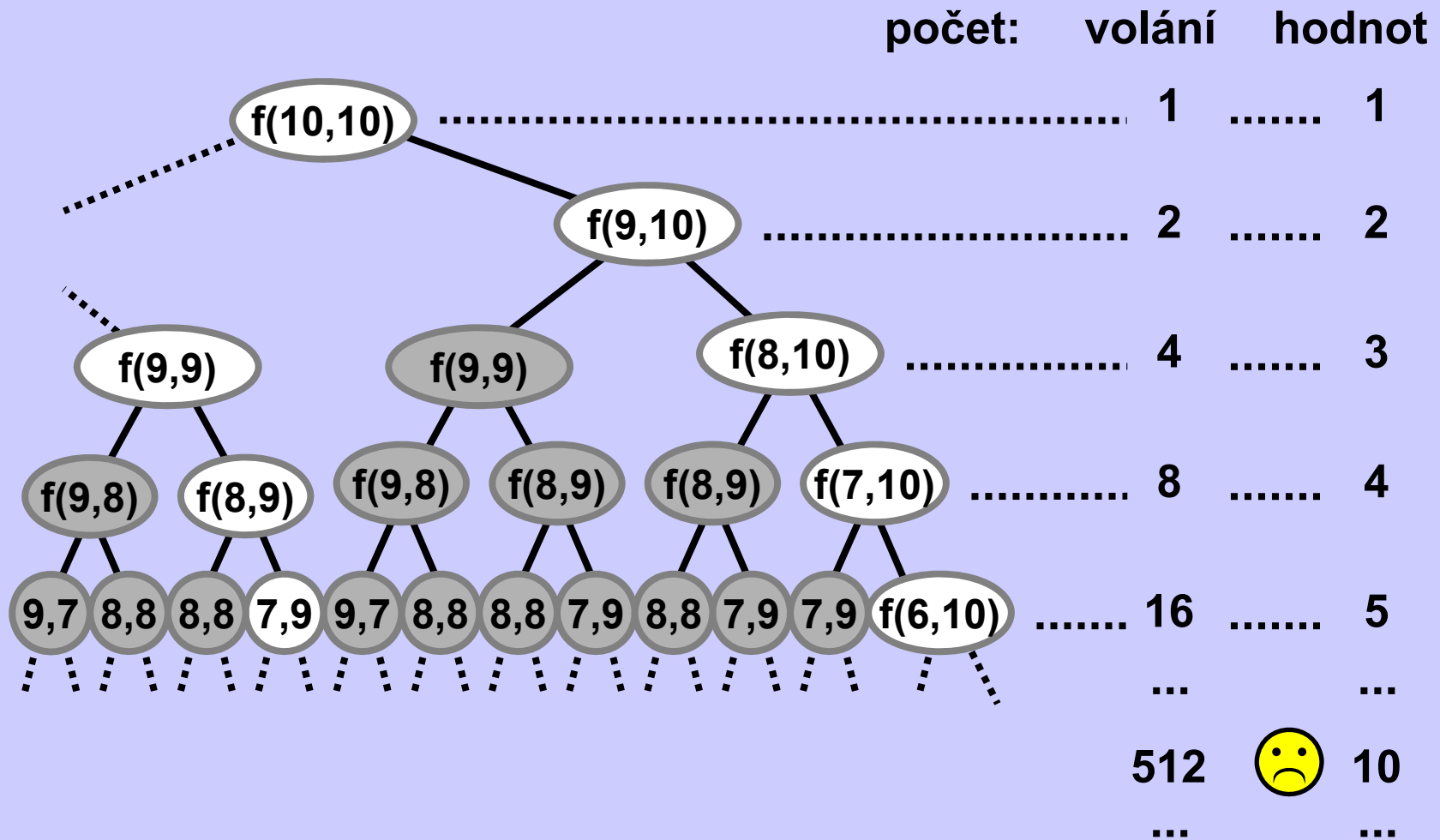

$f(x,y)$ ... Opakující se výpočty, velké množství!

$8,8$ $9,7$ zobrazeny jen parametry pro nedostatek místa

Tabelace v DP - příklad

Detailnější analýza pokračuje – efektivita rekurzivního volání

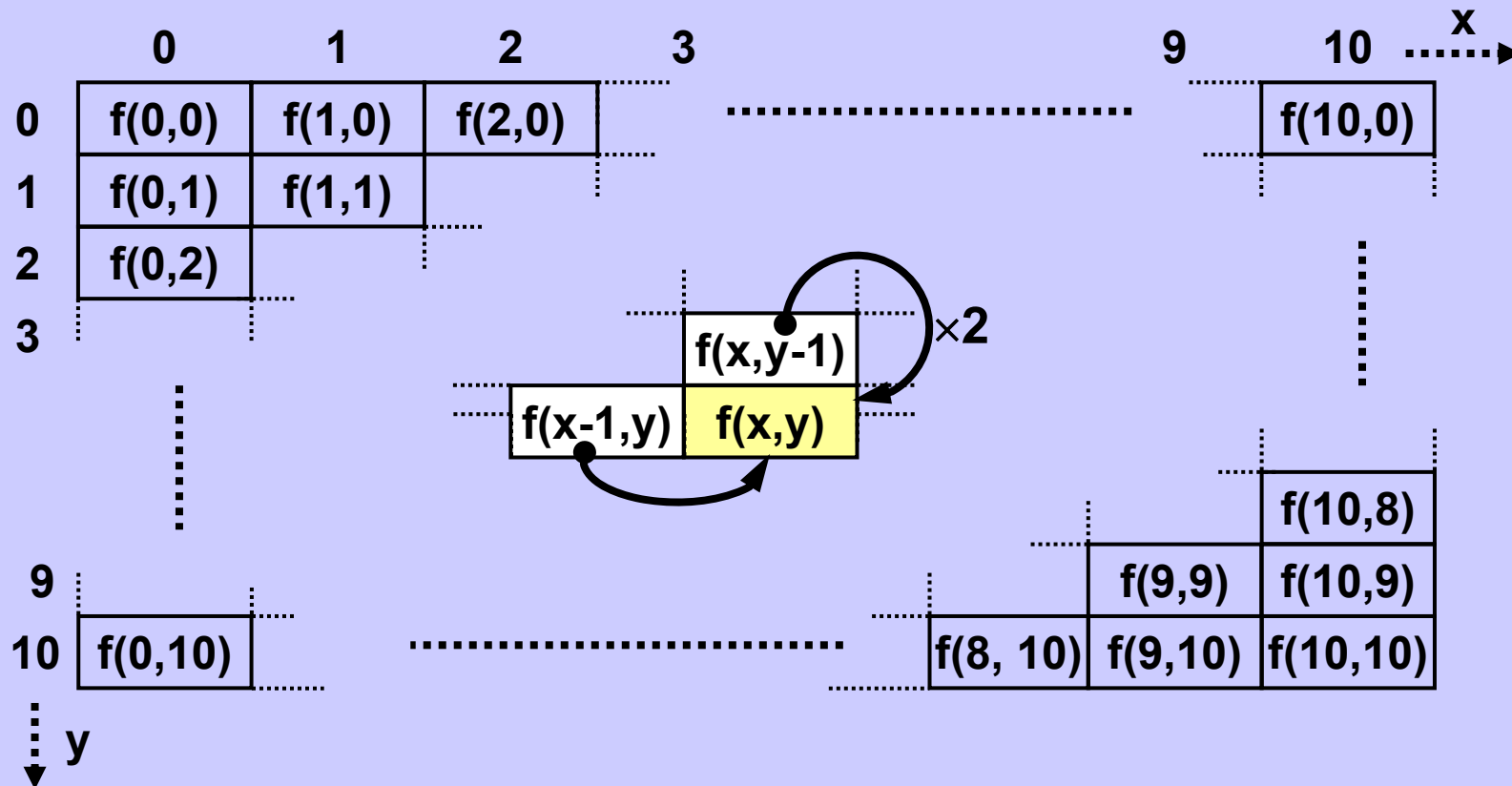

Tabelace v DP - příklad

$$f(x,y) = \begin{cases} 1 & (x = 0) \ || \ (y = 0) \\ 2 \cdot f(x, y-1) + f(x-1, y) & (x > 0) \ \&\& \ (y > 0) \end{cases}$$

Tabulka všeobecně

Tabelace v DP - příklad

$$f(x,y) = \begin{cases} 1 & (x = 0) \parallel (y = 0) \\ 2 \cdot f(x, y-1) + f(x-1, y) & (x > 0) \ \&\& \ (y > 0) \end{cases}$$

Tabulka numericky

	0	1	2	3	4	...	9	10	$\dots \rightarrow x$
0	1	1	1	1	1	.....		1	
1	1	3	5	7	9				
2	1	7	17	31					
3	1	15	49						
4	1	31							
	⋮								
9									
10	1		.....						
	⋮								
								8085505	
							16807935	32978945	
							28000257	61616127	127574017

Diagram illustrating the recurrence relation for $f(x,y)$ at a specific cell (x,y) . The cell $f(x,y)$ is highlighted in yellow. It is calculated as the sum of $f(x,y-1)$ (multiplied by 2) and $f(x-1,y)$.

Tabelace v DP - příklad

Všechny hodnoty se předpočítají

```
int dynArr [N+1][N+1];

void fillDynArr() {

    for (int xy = 0; xy <= N; xy++)
        dynArr[0][xy] = dynArr[xy][0] = 1;

    for (int y = 1; y <=N; y++)
        for (int x = 1; x <= N; x++)
            dynArr[y][x] = 2*dynArr[y-1][x] + dynArr[y][x-1];
}
```

Volání funkce

```
int f(int x, int y) {
    return dynArr[y][x];
}
```

Hledání optimálních cest v grafu

Značení

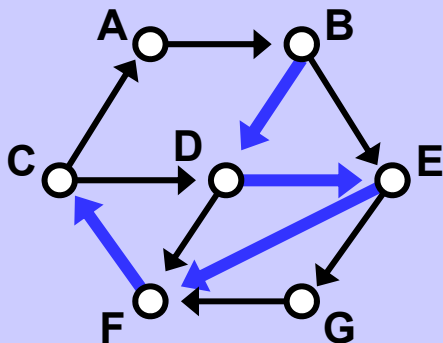
Graf $G = (V, E)$, množina uzlů resp. hran: $V(G)$ resp. $E(G)$,
 $N = |V(G)|$, $M = |E(G)|$, případně $n = |V|$, $m = |M|$ apod.

Cesta v grafu

= posloupnost na sebe navazujících hran,
 která prochází každým uzlem nejvýše jednou.

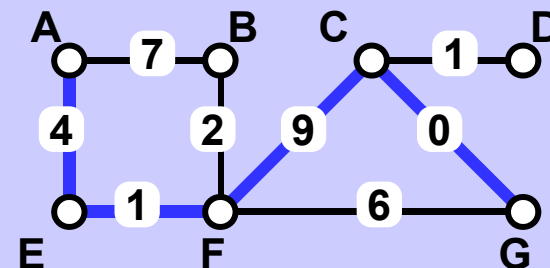
Délka cesty v neváženém grafu
 = počet hran na cestě.

Př. Délka (B D E F C) = 4.

Délka cesty ve váženém grafu
 = součet vah hran na cestě.

Př. Délka (A E F C G) = 14.

Hledání optimálních cest v grafu

Nejkratší cesty

Úloha nalezení nejkratší cesty mezi dvěma danými uzly, případně mezi některými dvojicemi uzlů nebo mezi všemi dvojicemi uzlů.

(Například minimalizace nákladů na přesun z X do Y.)

Postupy

Je vyřešena úspěšně pro všechny praktické případy.

V neváženém obecném grafu známe BFS, pro jiné případy, zejména vážených grafů, existují specializované algoritmy -- Dijkstra, Floyd-Warshall, Johnson, Bellman-Ford, atd.

Složitost

Asymptotická složitost je vždy polynomiální v počtu uzlů a hran, typicky nalezení jedné cesty má složitost nanejvýš $O(N^2)$, kde N je počet uzlů grafu.

Hledání optimálních cest v grafu

Nejdelší cesty

Úloha nalezení nejdelší cesty v grafu mezi dvěma danými uzly, nebo v celém grafu vůbec.

(Například maximalizace zisků při provádění navzájem závislých činností.)

Exponenciální složitost

NP - těžký problém

Není dosud uspokojivě vyřešena v plné obecnosti.

Možné strategie

1. Brute force -- exponenciální složitost, pro $N > \text{cca } 20$ bezcenná.
2. Algoritmy přibližného řešení s polynomiální složitostí
  - buď najdou optimum jen s určitou pravděpodobností
  - nebo zaručí jen nalezení suboptimálního řešení
  - typicky jsou netriviální a náročné na správnou implementaci.

Hledání nejdelších cest v grafu

Možné strategie

3. Specifické typy grafů dovolují použít efektivní specifický algoritmus.

Nejjednodušší případ

3A.

**Graf je strom (vážený ano i ne, orientovaný ano i ne).
Nejdelší cestu lze najít, např. s pomocí průchodu postorder,
vždy v čase $\Theta(N)$.**

Příležitost pro DP

3B.

**Graf je orientovaný, acyklický, vážený ano i ne.
Standardní označení: DAG (Directed Acyclic Graph)**

Topologické uspořádání DAG

Topologické uspořádání uzlů DAG je takové pořadí jeho uzlů, ve kterém každá hrana vede z uzlu s nižším pořadím do uzlu s vyšším pořadím.

Každý DAG lze topologicky uspořádat, většinou více způsoby.

Orientovaný graf s alespoň jedním cyklem nelze topologicky uspořádat.

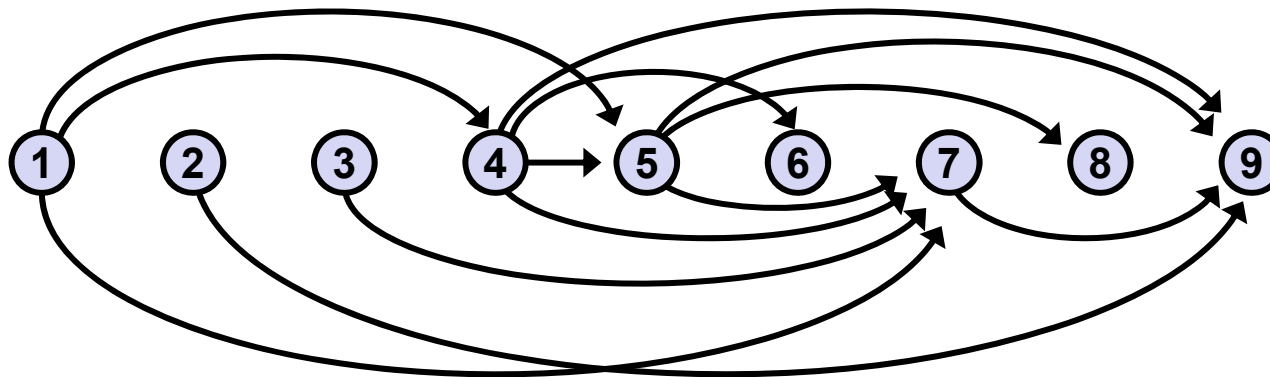
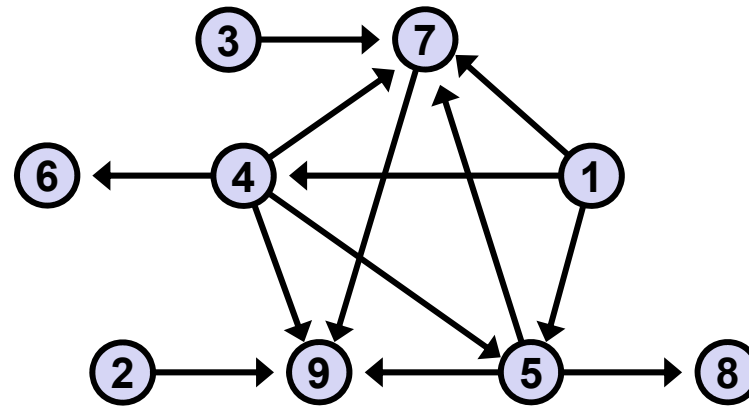
Mnoho úloh DP obsahuje DAG na vstupu již topologicky uspořádaný.

Topologické uspořádání DAG (alespoň jedno) lze sestavit v čase $\Theta(M)$, tj. v čase úměrném počtu hran DAG.

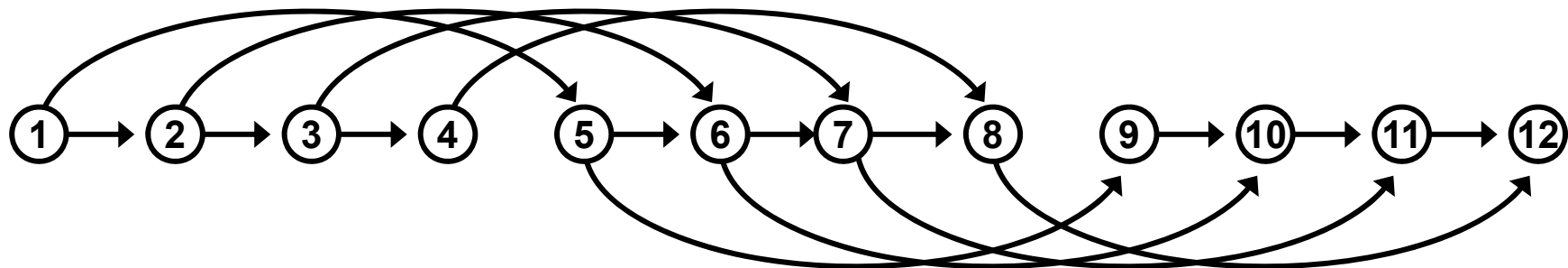
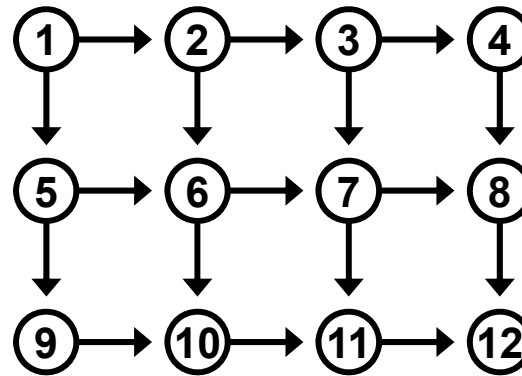
DAG a jeho topologické uspořádání

Příklad 1

DAG a jeho různá topologická uspořádání

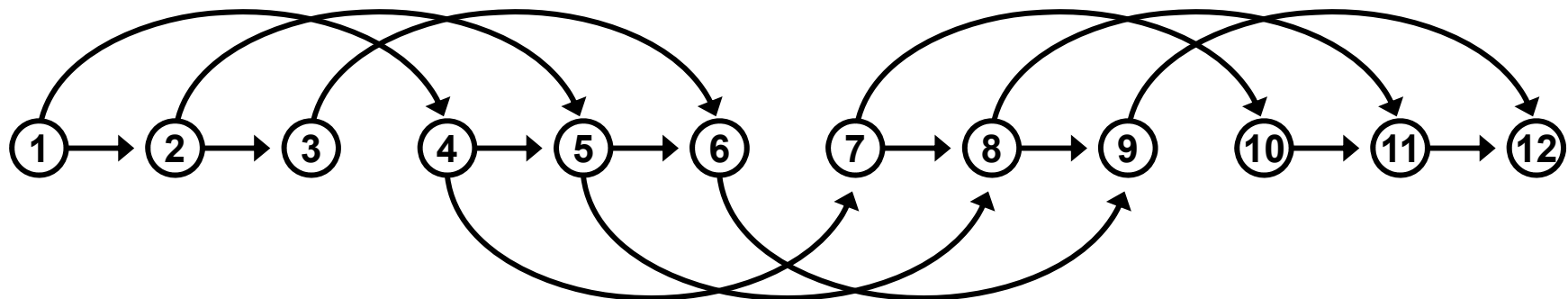
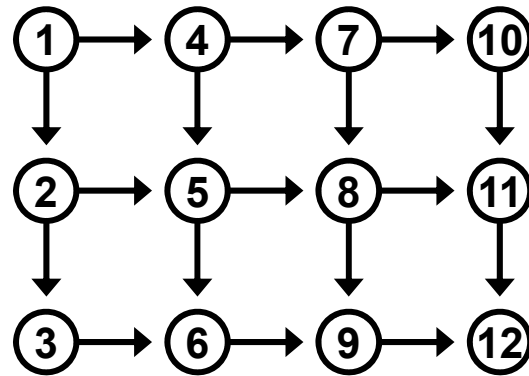
Příklad 2a

V uzlu je zapsáno jeho pořadí v topologickém uspořádání

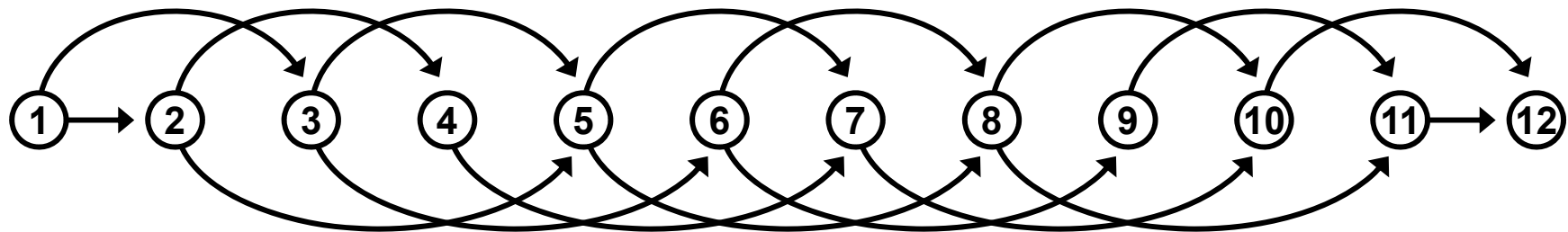
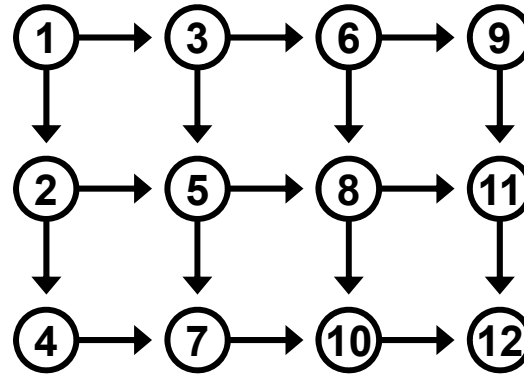
DAG a jeho různá topologická uspořádání

Příklad 2b

DAG a jeho různá topologická uspořádání

Příklad 2c

Topologické uspořádání DAG

Algoritmus

```

0. new queue Q of Node
   counter = 0

1. for each x in V(G)
   if (x.indegree == 0) // x is a root
     Q.insert(x)
     x.toporder = counter++

2. while (!Q.empty()) {
   Node v = Q.pop()
   for each edge (v, w) ∈ E(G) {
     G.removeEdge((v, w))
     if (w.indegree == 0) // w is a root
       Q.insert(w)
       w.toporder = counter++
   }
}

```

Složitost

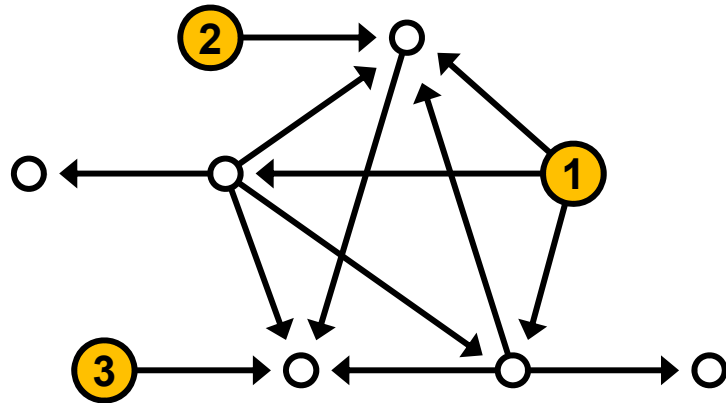
Předpokládáme, že operace $G.removeEdge((v, w))$ má konstantní složitost.

0. Složitost $O(N)$
1. Složitost $\Theta(N)$
2. Složitost $\Theta(M)$,
každá hrana je navštívena právě jednou
a v konstantním čase zpracována.

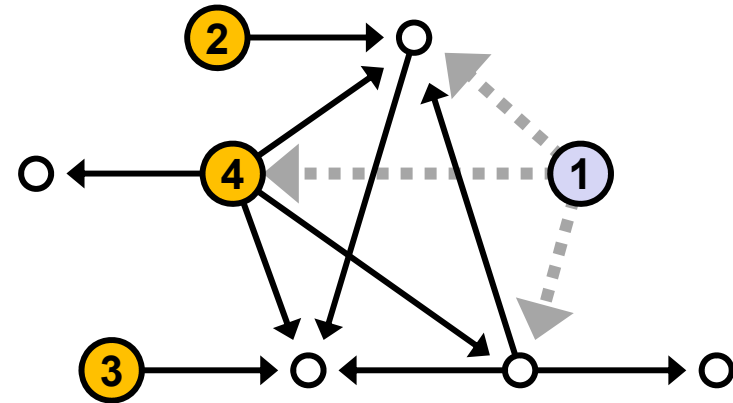
Složitost: $\Theta(N+M)$

Pořadí, ve kterém se uzly vkládají do fronty, určuje topogické uspořádání DAG.

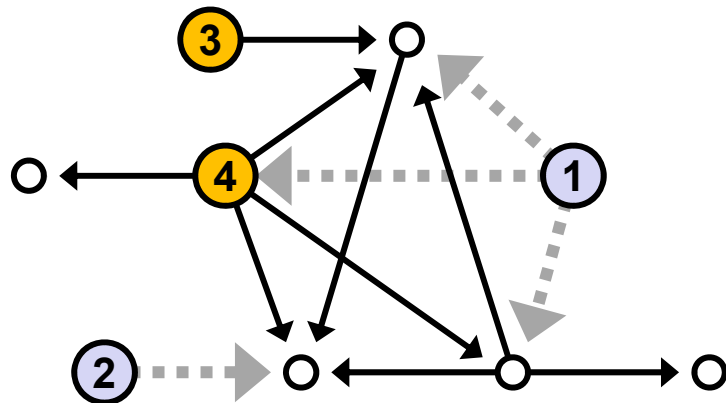
Topologické uspořádání DAG - příklad

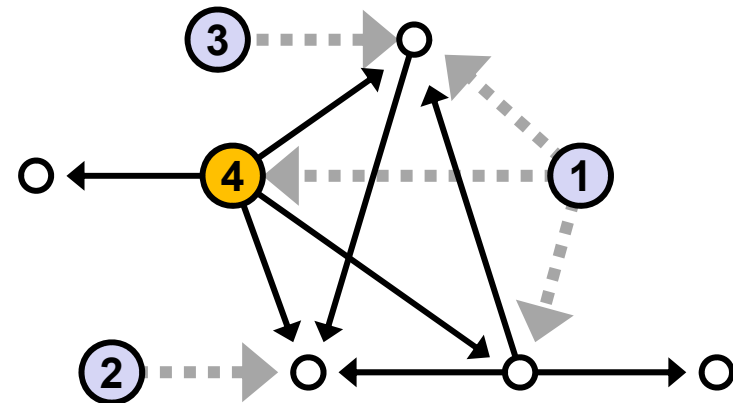
Queue: 1, 2, 3.

Queue: 2, 3, 4.

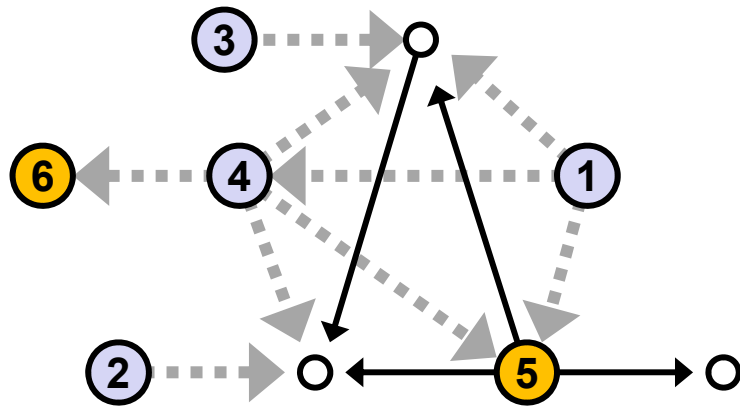

Queue: 3, 4.

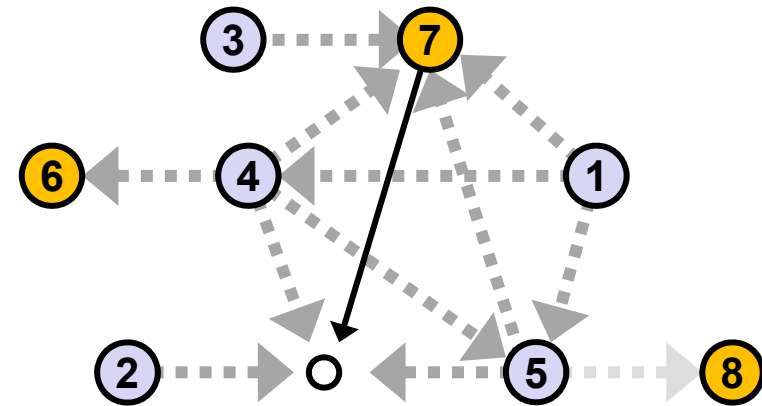

Queue: 4.

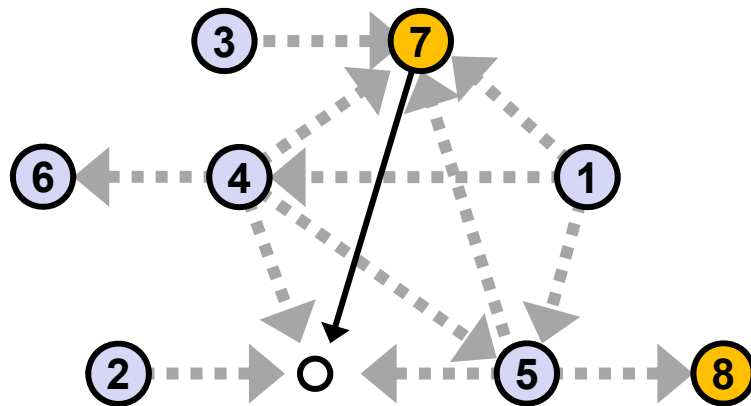
Topologické uspořádání DAG - příklad

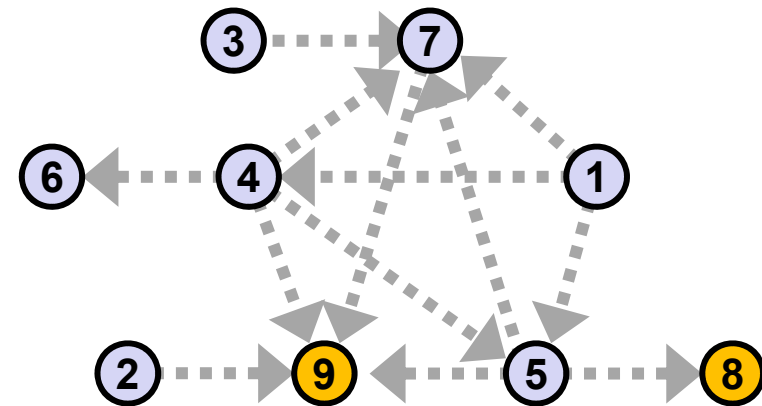
Queue: 5, 6.

Queue: 6, 7, 8.

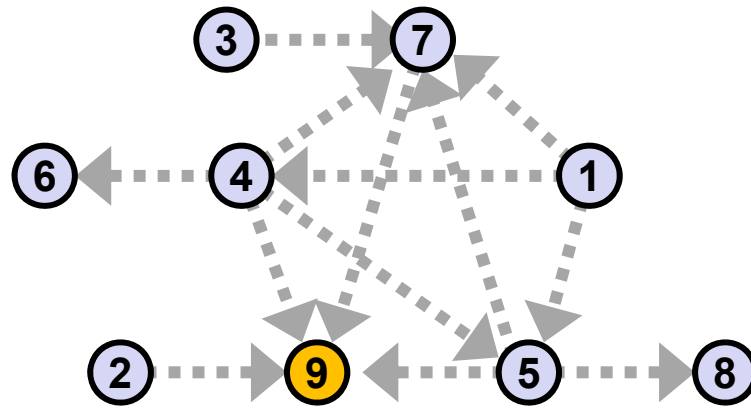

Queue: 7, 8.

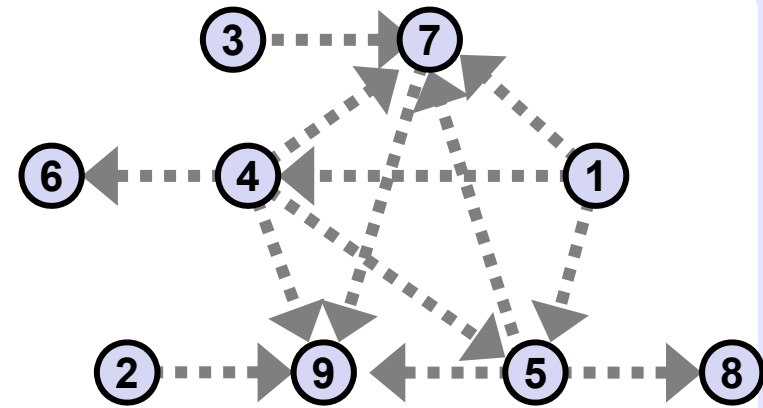

Queue: 8, 9.

Topologické uspořádání DAG - příklad

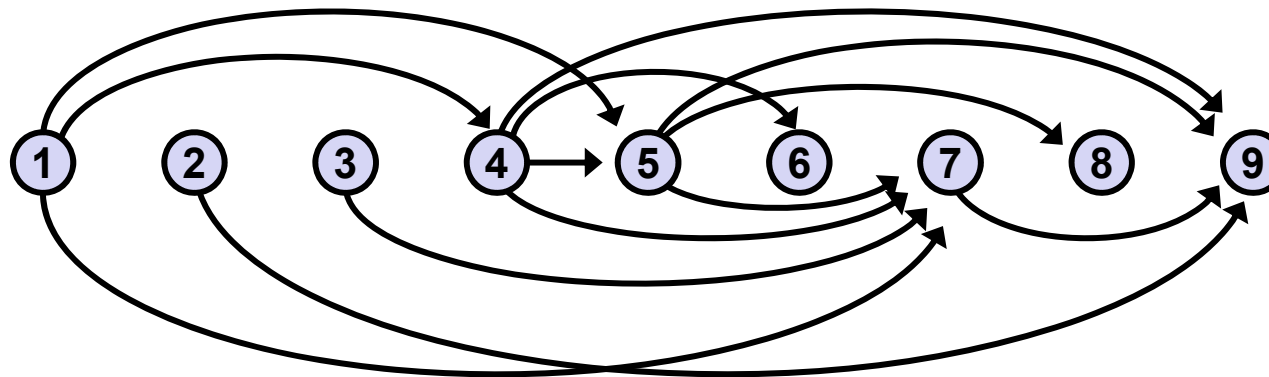

Queue: 9.

Queue: Empty.

Topologické uspořádání

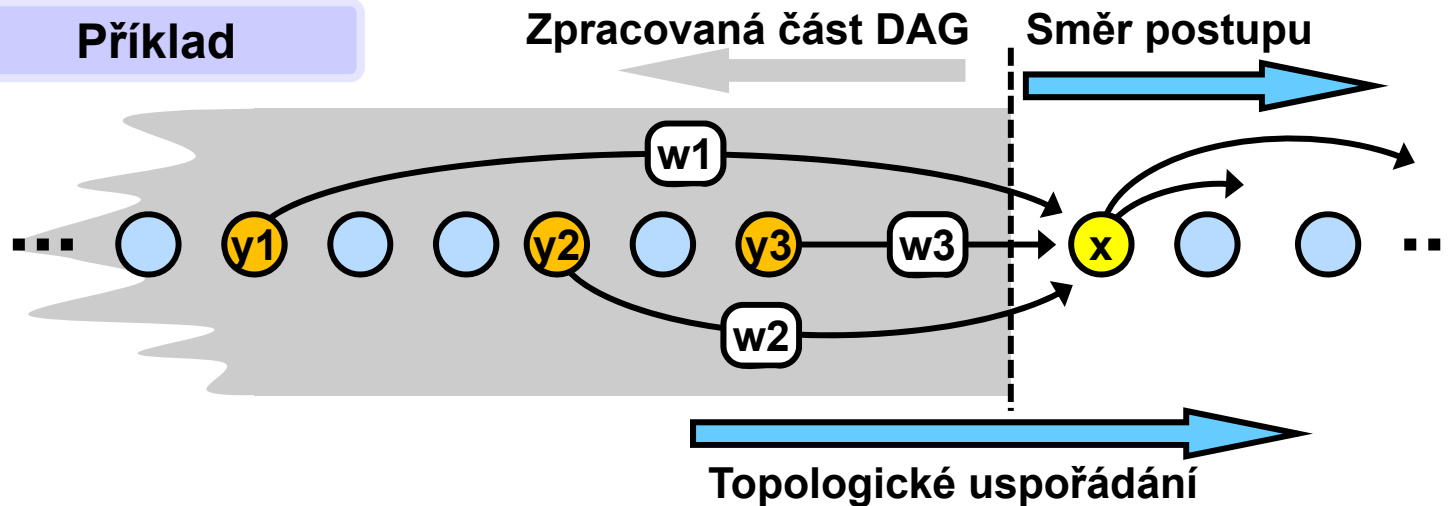
Nejdelší cesta v DAG

Předpokládáme topologické uspořádání a v jeho směru procházíme DAG. Označme $d[x]$ délku té cesty v DAG, která končí v x a je nejdelší možná.

Charakteristický pohled "odzadu dopředu":

- $d[x]$ určíme až v okamžiku, kdy jsou známy hodnoty d pro všechny předchozí (= již zpracované) uzly v topologickém uspořádání.
- $d[x]$ určíme jako maximum z hodnot $\{ d[y_1] + w_1, d[y_2] + w_2, \dots, d[y_k] + w_k \}$, kde $(y_1, x), (y_2, x), \dots, (y_k, x)$ jsou všechny hrany končící v x a $w_1, w_2, \dots, w_k$ jsou jejich odpovídající váhy.

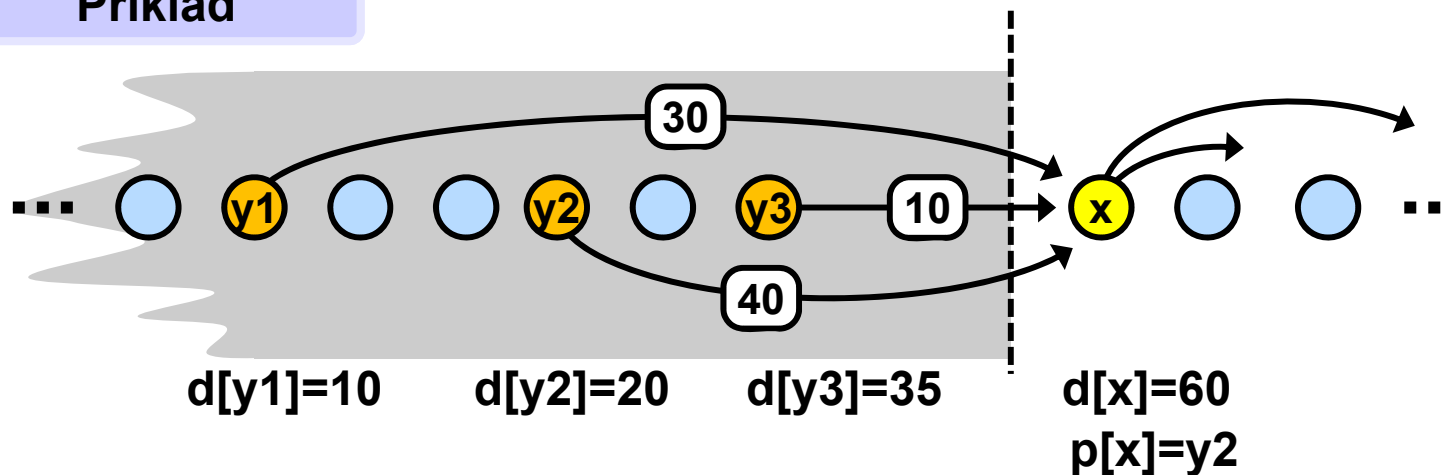
Příklad

Nejdelší cesta v DAG

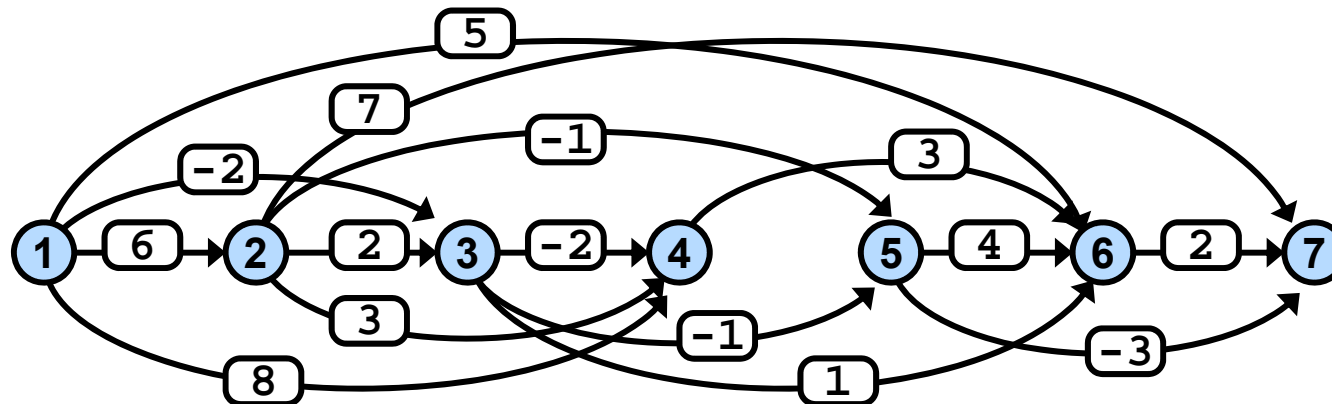
- $d[x]$ určíme jako maximum z hodnot $\{ d[y_1] + w_1, d[y_2] + w_2, \dots, d[y_k] + w_k \}$, kde $(y_1, x), (y_2, x), \dots, (y_k, x)$ jsou všechny hrany končící v x a $w_1, w_2, \dots, w_k$ jsou jejich odpovídající váhy.
- Uzel y_j , pro který je hodnota $d[y_j] + w_j$ maximální a nezáporná, ustavíme předchůdcem x na hledané nejdelší cestě.
- Pokud jsou všechny hodnoty $\{ d[y_1] + w_1, d[y_2] + w_2, \dots, d[y_k] + w_k \}$ záporné, nepříspějí do nejdelší cesty a položíme $d[x] = 0$, předchůdce $x = \text{null}$.

Příklad

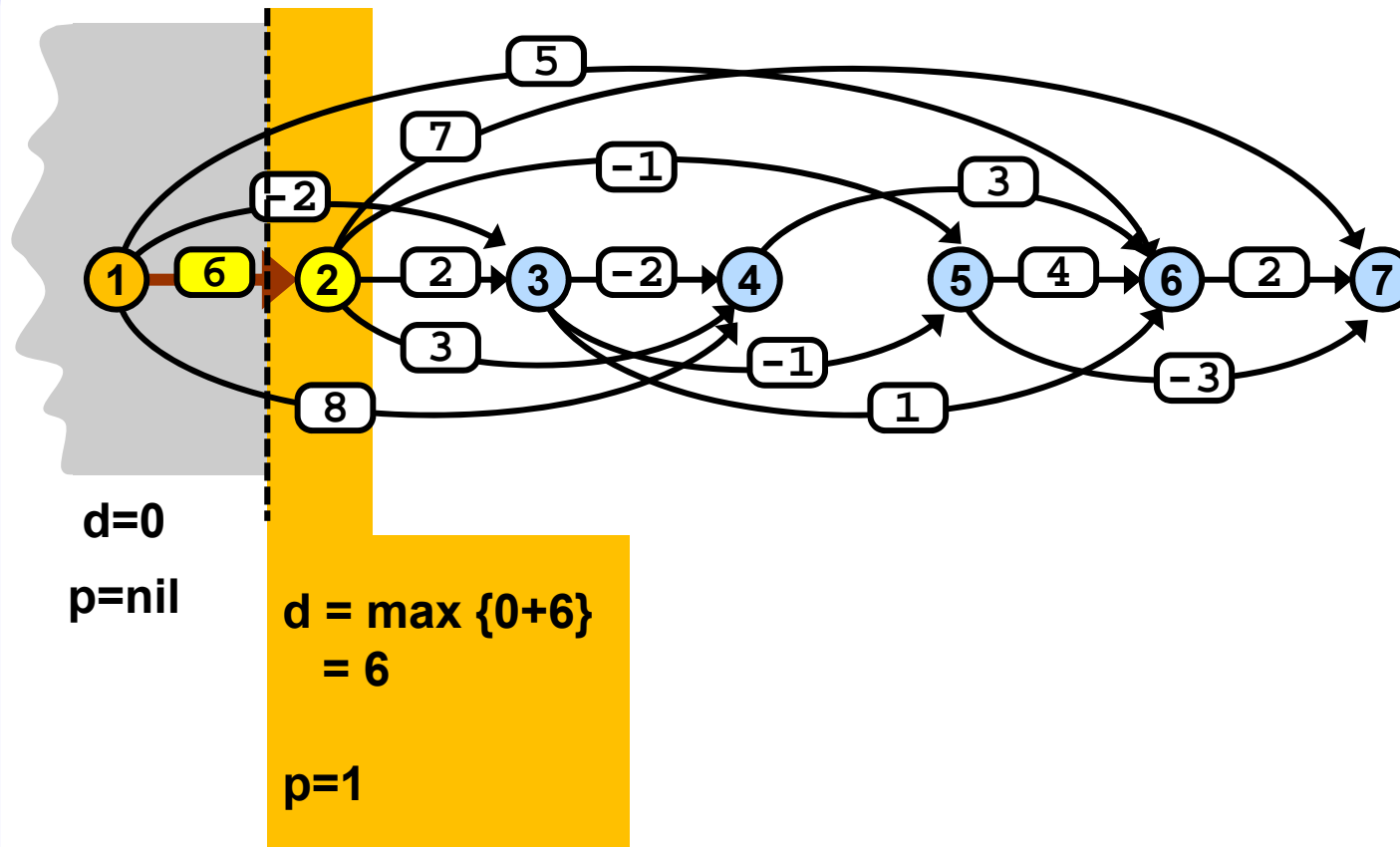
Nejdelší cesta v DAG

Příklad

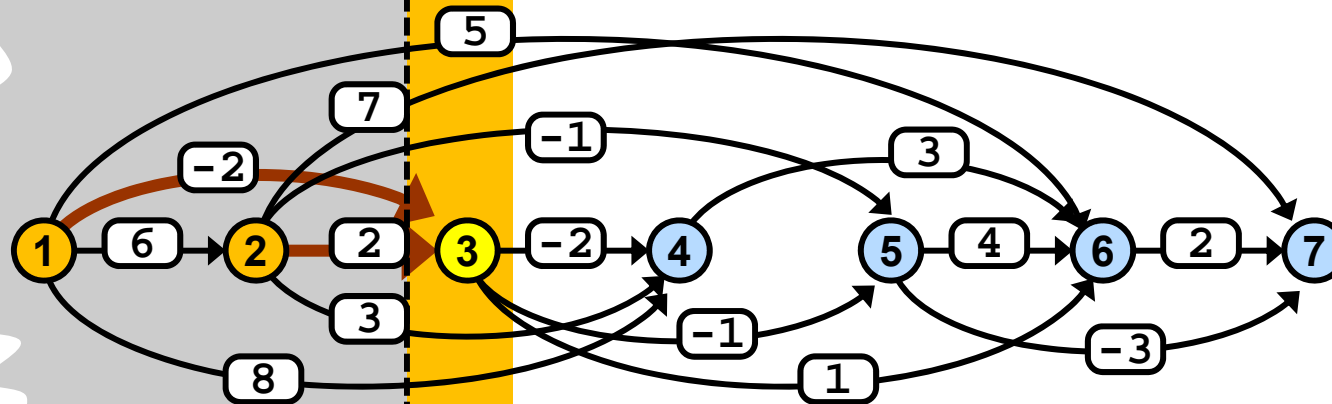

Určete nejdelší cestu a její délku.

Nejdelší cesta v DAG

Nejdelší cesta v DAG

$d=0$

$d=6$

$p=\text{nil}$

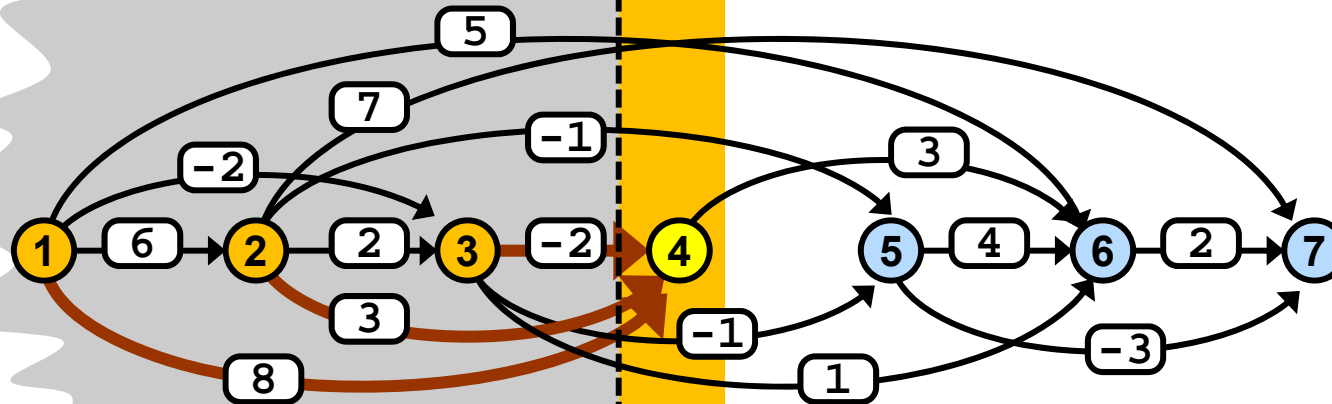
$p=1$

$$d = \max \{0 + -2, 6 + 2\}$$

$$= 8$$

$$p = 2$$

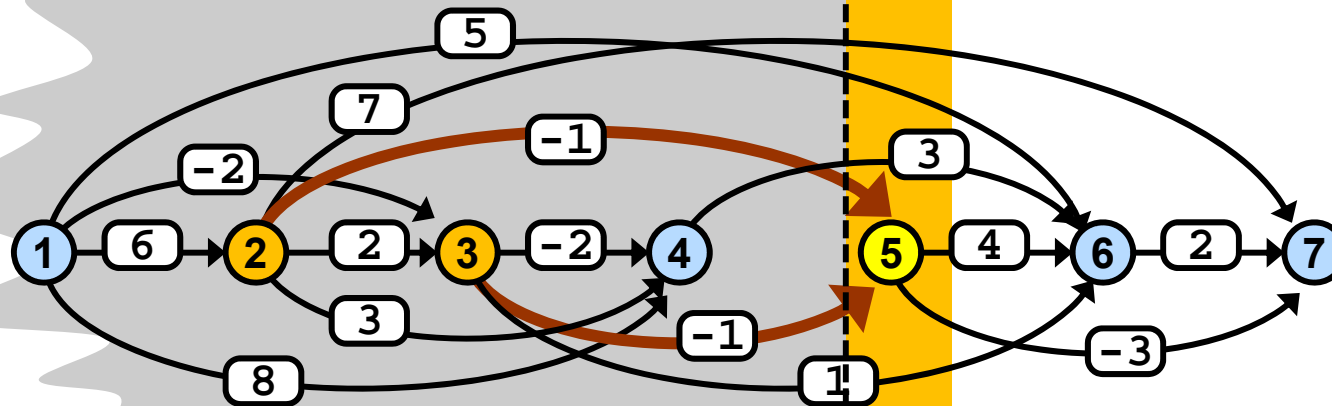
Nejdelší cesta v DAG

$d=0$ $d=6$ $d=8$
 $p=\text{nil}$ $p=1$ $p=2$

$$\begin{aligned}
 d &= \max \{0+8, \\
 &\quad 6+3, \\
 &\quad 8+-2\} \\
 &= 9 \\
 p &= 2
 \end{aligned}$$

Nejdelší cesta v DAG

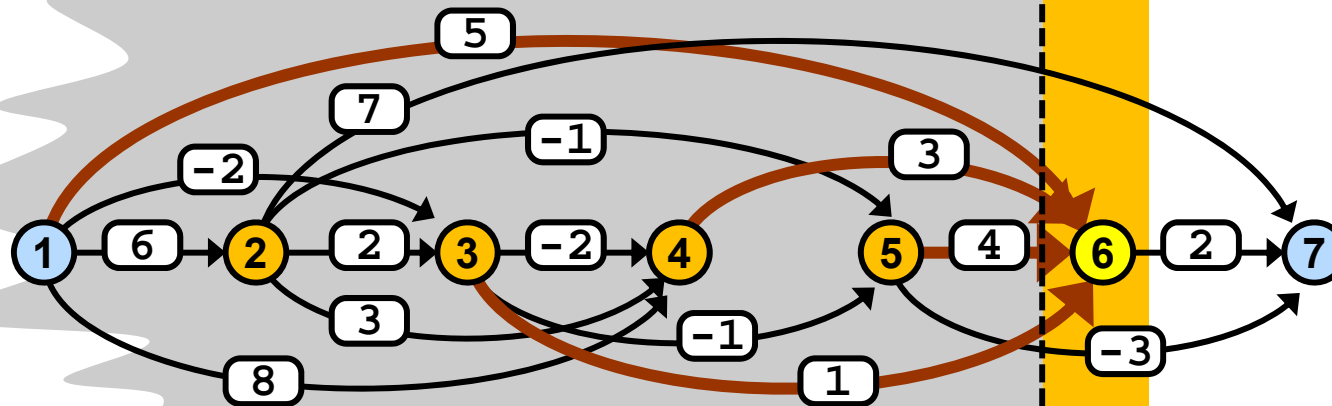
$d=0$	$d=6$	$d=8$	$d=9$
$p=\text{nil}$	$p=1$	$p=2$	$p=2$

$$d = \max \{6 + -1, 8 + -1\}$$

$$= 7$$

$$p = 3$$

Nejdelší cesta v DAG

d=0	d=6	d=8	d=9	d=7
p=nil	p=1	p=2	p=2	p=3

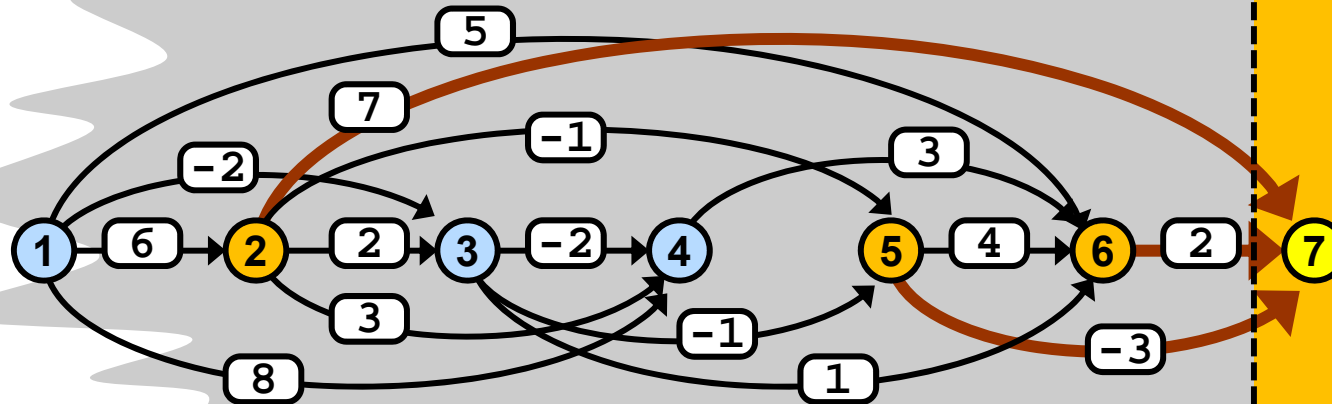
$$d = \max \{0+5, 8+1, 9+3, 7+4\}$$

$$= 12$$

$$p = 4$$

Nejdelší cesta v DAG

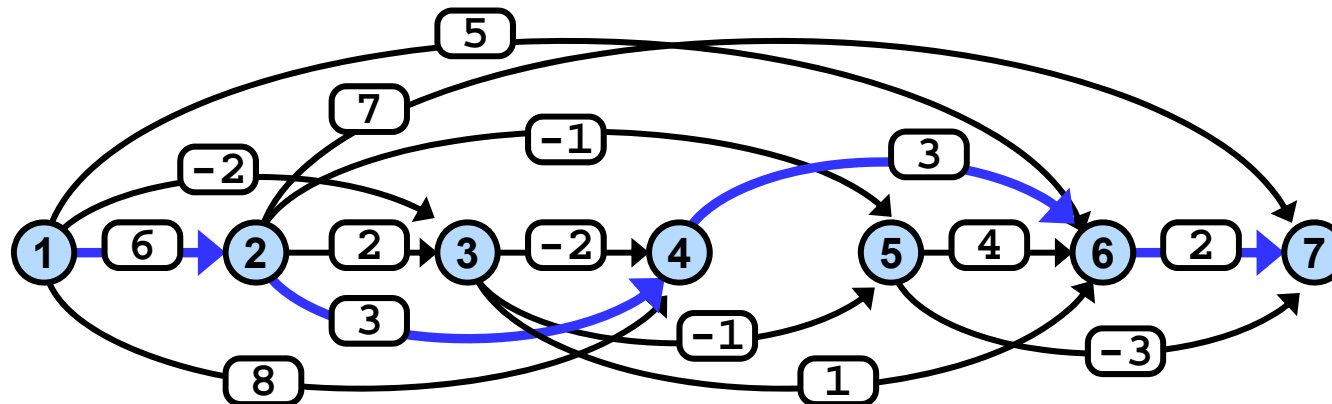
d=0	d=6	d=8	d=9	d=7	d=12
p=nil	p=1	p=2	p=2	p=3	p=4

$$d = \max \{6+7, 7+-3, 12+2\}$$

$$= 14$$

$$p = 6$$

Nejdelší cesta v DAG

d=0	d=6	d=8	d=9	d=7	d=12	d=14
p=nil	p=1	p=2	p=2	p=3	p=4	p=6

Délka nejdelší cesty: 14
 Nejdelší cesta: 1 -- 2 -- 4 -- 6 -- 7

Nejdelší cesta v DAG

0. allocate memory for distance and predecessor of each node

```
1. for each x in V(G) {
    x.dist = negInfinity
    x.pred = null
}
```

// supposing nodes are processed
// in ascending topological order

```
2. for each node x in V(G)
    for each edge e = (y, x) in E(G)
        if (x.dist < y.dist + e.weight) {
            x.dist = y.dist + e.weight
            x.pred = y;
        }
    if (x.dist < 0) x.dist = 0; // avoid negative path lengths
}
```

0. Složitost $\Theta(N)$

1. Složitost $\Theta(N)$

2. Složitost $\Theta(M)$,
každá hrana je navštívena
právě jednou
a v konstantním čase zpracována.

Složitost: $\Theta(N+M)$

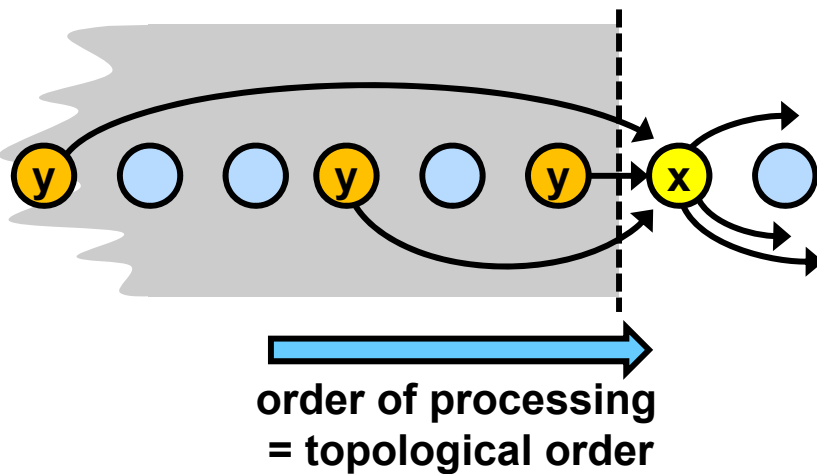
Nejdelší cesta v DAG

Varianta I

```

2. for each node x in  $V(G)$  {
  for each edge  $e = (y, x)$  in  $E(G)$ 
  if ( $x.\text{dist} < y.\text{dist} + e.\text{weight}$ ) {
     $x.\text{dist} = y.\text{dist} + e.\text{weight}$ 
     $x.\text{pred} = y$ ;
  }
  if ( $x.\text{dist} < 0$ )  $x.\text{dist} = 0$ ;
}

```

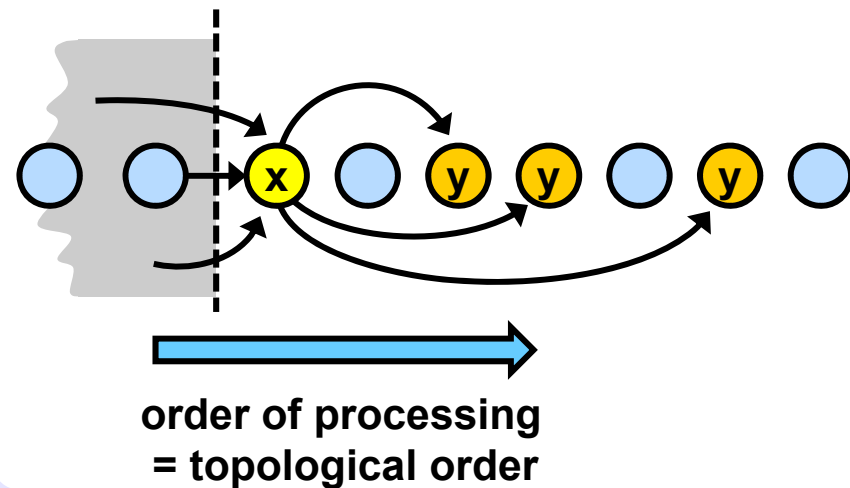

Varianta II

```

2. for each node x in  $V(G)$  {
  if ( $x.\text{dist} < 0$ )  $x.\text{dist} = 0$ ;
  for each edge  $e = (x, y)$  in  $E(G)$ 
  if ( $y.\text{dist} < x.\text{dist} + e.\text{weight}$ ) {
     $y.\text{dist} = x.\text{dist} + e.\text{weight}$ 
     $y.\text{pred} = x$ ;
  }
}

```


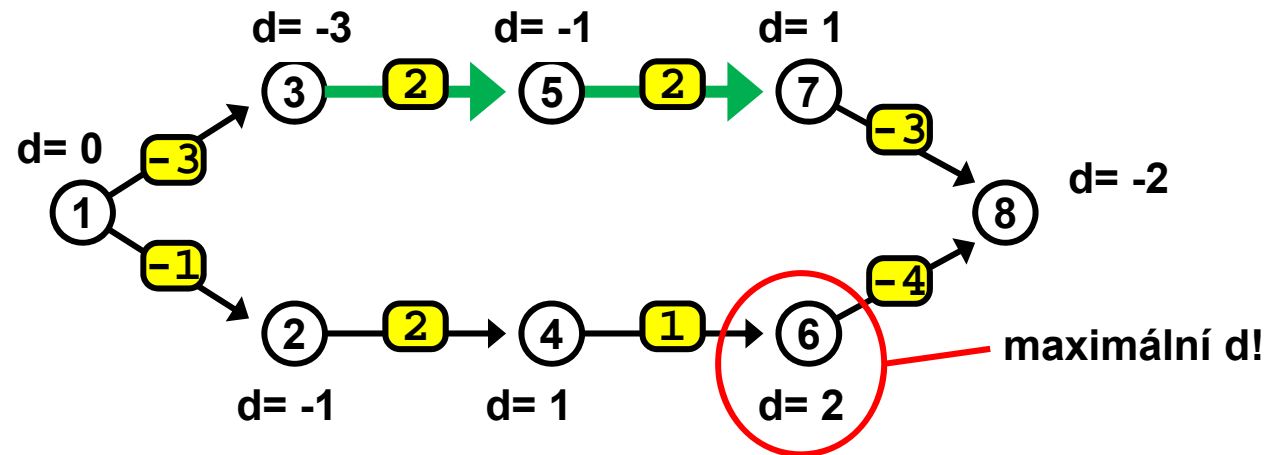
Nejdelší cesty v DAG

Varování

Algoritmy uváděné v literatuře a na webu většinou úlohu maximální cesty v DAG řeší jen pro nezáporná ohodnocení hran a toto své omezení explicitně nezmiňují.

Pro DAG obsahující také záporné váhy hran je nelze použít.

Chybný výsledek varianty předpokládající nezáporné váhy hran

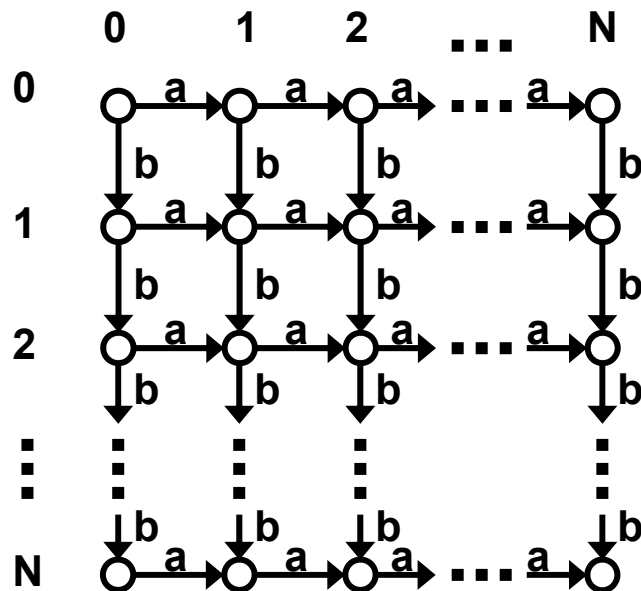

Faktická maximální cesta je 3 -- 5 -- 7 s váhou 4,
 Algoritmus počítající jen s nezápornými hodnotami hran
 najde jen suboptimální cestu 1 -- 2 -- 4 -- 6 s váhou 2.

Nejdelší cesty v DAG

Problém rekonstrukce všech optimálních cest
-- může jich být příliš mnoho.

Ukázka

Každá cesta z kořene do listu je optimální, má cenu $N \cdot (a+b)$.

Počet všech těchto cest je

$\text{Comb}(2N, N)$,
přičemž $2^N < \text{Comb}(2N, N) < 4^N$.

Počet optimálních řešení tedy roste exponenciálně vůči hodnotě N . Např.

N	Počet optimálních řešení
1	2
10	184756
20	137846528820
30	118264581564861424
40	107507208733336176461620